

ANALELE PUTNEI

VI

2010

1

SUMAR

CUVÂNT ÎNAINTE..... 5

COLOCVIILE PUTNEI, VIII

ENGHELINA SMIRNOVA, Icoane ale măștrilor ruși din secolul al XV-lea la Mănăstirea Putna. Registrul <i>apostolilor și prăznicarele</i>	7
MARINA SABADOS, Tradiție și adevăr istoric. Despre două icoane emblematiche ale Mănăstirii Putna.....	33
MONAH ALEXIE COJOCARU, O carte românească regăsită: <i>Octoihul</i> mitropolitului Dosoftei.....	49
OLIMPIA MITRIC, Colecțiile de carte veche din biblioteca Mănăstirii Putna	91
ȘTEFAN S. GOROVEI, Ghervasie de la Putna și Daniil de Strehăia.....	101
IEROMONAH MARCU PETCU, Schiturile și metoacele Mănăstirii Putna.....	119
ALEXANDRU PÎNZAR, Iacov Putneanul, ctitor al renașterii Sucevei din veacul al XVIII-lea	135
MIHAI MÎRZA, Constantin Cehan Racoviță voievod și Mănăstirea Putna.....	143
MIHAI-BOGDAN ATANASIU, Testamente de monahi putneni din secolul al XVIII-lea.....	175
OVIDIU CRISTEA, Două note privitoare la istoria Mănăstirii Putna	201
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, Cercetări arheologice la biserica Mănăstirii Sfântul Ilie	211
LIVIU PILAT, Mitropolitul Maxim Brancovici, Bogdan al III-lea și legăturile Moldovei cu Biserica sârbă.....	229
ȘTEFAN S. GOROVEI, Trei „probleme” din biografia lui Ștefan cel Mare	239
LUCIAN-VALERIU LEFTER, „Boierii noștri credincioși”. Conexiuni genealogice în sfatul domnesc al lui Ștefan cel Mare	253
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Monarhul ideal în imaginarul Evului Mediu. René d’Anjou și Ștefan cel Mare.....	283

ȘTEFAN ANDREESCU, Câmpurile de bătălie – locuri ale memoriei.	
O nouă mărturie	303

*

ABREVIERI	309
-----------------	-----

ANALELE PUTNEI

VI

2010

1

CONTENTS

FOREWORD	5
THE PUTNA COLLOQUIA, VIII	
ENGHELINA SMIRNOVA, Icons of the 15 th Century Russian Masters at the Putna Monastery. The Register of the Apostles and the Icons of the Great Feasts	7
MARINA SABADOS, Tradition and Historical Truth. About Two Emblematic Icons from the Putna Monastery	33
MONK ALEXIE COJOCARU, The Rediscovery of a Lost Book: The Romanian <i>Octoichos</i> of Metropolitan Dosoftei of Moldavia	49
OLIMPIA MITRIC, The Collections of Old Books from the Library of the Putna Monastery	91
ȘTEFAN S. GOROVEI, L'hiéromoine Gervais (Ghervasie) de Poutna et l'archevêque Daniel de Strehaia	101
HIEROMONK MARCU PETCU, The Sketes and Metochia of the Putna Monastery	119
ALEXANDRU PÎNZAR, Metropolitan Jacob of Putna and the 18 th Century Revival of Suceava	135
MIHAI MÎRZA, Prince Constantin Cehan Racoviță and the Putna Monastery ...	143
MIHAI-BOGDAN ATANASIU, Testaments of Some 18 th Century Monks from Putna.....	175
OVIDIU CRISTEA, Two Notes on the Putna Monastery's History	201
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, Archaeological Excavations at the Saint Elijah Monastery Church	211
LIVIU PILAT, Metropolitan Maxim Branković, Bogdan III and Moldavia's Ties with the Serbian Church.....	229
ȘTEFAN S. GOROVEI, Trois „questions” de la biographie d'Étienne le Grand ...	239

LUCIAN-VALERIU LEFTER, “Our Faithful Boyars”. Genealogical Connections in the Council of Stephen the Great	253
MARIA MAGDALENA SZÉKELY, Le monarque idéal dans l’imaginaire médiéval. René d’Anjou et Étienne le Grand	283
ȘTEFAN ANDREESCU, The Battlefields – Places of Memory. A New Testimony	303

*

ABBREVIATIONS	309
---------------------	-----

CUVÂNT ÎNAINTE

Textele reunite în acest număr al „Analelor Putnei” au fost, inițial, comunicări prezentate la colocviul desfășurat între 9 și 12 septembrie 2009 (*Colocviile Putnei*, VIII¹), organizat de Centrul de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” sub semnul aniversării sfințirii Putnei la 3 septembrie 1469: **Mănăstirea Putna – 540 de ani de slujire.**

Colocviul a fost deschis miercuri, 9 septembrie, prin *Te Deum*-ul oficiat în biserica mănăstirii de Înaltpreasfințitul Pimen, Arhiepiscop al Sucevei și Rădăuților, urmat – în sala mare a Stăreției (Casa domnească) – de cuvântările inaugurale. În programul primei zile a lucrărilor (joi, 10 septembrie), au fost înscrise zece comunicări, împărțite între ședința de dimineață – Enghelina Smirnova, *Icoanele rusești din secolul al XV-lea de la Mănăstirea Putna. Câteva considerații*²; Marina Ileana Sabados, *Tradiție și adevăr istoric. Despre două icoane-„emblemă” ale Mănăstirii Putna*³; Monah Alexie Cojocar, *Întrebări deschise privitoare la Mănăstirea Putna*⁴; Olimpia Mitric, *Colecțiile de carte veche din biblioteca Mănăstirii Putna*; Ștefan S. Gorovei, *Ghervasie de la Putna și Daniil de Strehaia – și cea de după-amiază: Ieromonah Marcu Petcu, *Metoacele Mănăstirii Putna**⁵; Alexandru Pînzar, *Iacov Putneanul, ctitor al renașterii Sucevei din veacul al XVIII-lea*; Mihai Mîrza, *Constantin Cehan Racoviță voievod și Mănăstirea Putna*; Mihai-Bogdan Atanasiu, *Testamente de monahi putneni din secolul al XVIII-lea*; Liviu Papuc, *Ștefan cel Mare și Mănăstirea Putna – simboluri ale ideii naționale în lirica românească*⁶.

Alte nouă comunicări au fost înscrise în programul celei de-a doua zile: Ieromonah Dosoftei Dijmărescu, *Hramul Mănăstirii Putna și Maica Domnului **Stratega***⁷; Ovidiu Cristea, *Două contribuții la istoria Mănăstirii Putna*⁸; Paraschiva-Victoria Batariuc, *Cercetări arheologice la Mănăstirea Sfântul Ilie de*

¹ O dare de seamă mai amănunțită a publicat Ieromonahul Dosoftei Dijmărescu în ziarul „Crai Nou” (Suceava), din 17 septembrie 2009.

² Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

³ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

⁴ Autorul a decis ca în textul încredințat spre publicare să se rezume numai la una dintre „întrebările deschise” tratate în comunicarea citită la Colocviu, ceea ce a antrenat și modificarea titlului.

⁵ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

⁶ Neparvenind Redacției în timp util, acest studiu nu a putut fi inclus în prezentul număr al revistei.

⁷ Dat fiind caracterul deosebit al subiectului, studiul a fost reținut de autor în vederea completării documentației.

⁸ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

*lângă Suceava*⁹; Voica Maria Pușcașu, *Necropola din biserica Mănăstirii Dobrovăț*¹⁰; Liviu Pilat, *Mitropolitul Maxim Brancovici, Bogdan al III-lea și legăturile Moldovei cu Biserica sârbă* (în ședința de dimineață); Ștefan S. Gorovei, *Trei „probleme” din biografia lui Ștefan cel Mare*; Lucian-Valeriu Lefter, „*Boierii noștri credincioși*”. *Familie și putere în sfatul domnesc al lui Ștefan cel Mare*¹¹; Maria Magdalena Székely, *Monarhul ideal în imaginarul Evului Mediu. René d’Anjou și Ștefan cel Mare*; Ștefan Andreescu, *Câmpurile de bătălie – locuri ale memoriei*¹² (în ședința de după-amiază).

Cea de-a treia zi (sâmbătă, 12 septembrie) a fost consacrată unei excursii de studii, care a inclus popasuri la bisericile din Baia și Reuseni și la mănăstirile Probota și Slatina. Vizitarea acestor ctitorii ale lui Ștefan cel Mare, Petru Rareș și Alexandru Lăpușneanu a prilejuit fructuoase schimburi de opinii, mai ales cu privire la necesitatea extinderii preocupărilor Centrului, astfel încât ele să cuprindă, treptat, o parte cât mai însemnată din moștenirea ctitorului Putnei.

*

Conform hotărârii Comitetului de Redacție, articolele și studiile publicate în „Analele Putnei” vor fi însoțite, începând cu acest număr, de rezumate și de cuvinte-cheie în limbi de circulație internațională, ceea ce se va reflecta și în sumarul revistei.

REDAȚIA

⁹ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

¹⁰ Comunicarea a fost inclusă de autoare în volumul consacrat Mănăstirii Dobrovăț, aflat în pregătire pentru tipar.

¹¹ Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.

¹² Se publică aici, cu un titlu ușor modificat.